

Trebušna slinavka (pankreas) je žleza in ima več funkcij, nekatere od njih so dokaj dobro znane, medtem ko so druge manj znane in razumljene.

Zmanjšano delovanje trebušne slinavke

Trebušno slinavko ponavadi povezujemo s hormonom insulinom, zaradi njegovega pomanjkanja pa se pojavi sladkorna bolezen, kar pa ni tokratna tema našega prispevka, saj bomo govorili o zmanjšanem izločanju prebavnih encimov, ki tudi nastajajo v trebušni slinavki.

Trebušna slinavka je žleza, kjer nastajajo tako hormoni, kot tudi prebavni encimi, s pomočjo katerih psi prebavljajo hrano. Vloga teh encimov je razgrajevanje hranilnih snovi v tankem črevesju na manjše enote, ki se lahko vsrkajo skozi črevesno steno v kri. Trebušna slinavka proizvaja encime za razgradnjo tako beljakovin, kot tudi maščob in škroba, kar je zelo pomemben del prebave.

Ko pes dobi svoj obrok, se sproži izločanje prebavnih encimov iz trebušne slinavke. Ti se skozi tanko cevko izločajo v tanko črevo, kjer se aktivirajo in začnejo razgrajevati zaužito hrano.

Za zmanjšano izločanje encimov trebušne slinavke (*eksokrinska pankreasna insuficienca* ali okrajšano EPI) je značilno zmanjšano izločanje ali pomanjkanje prebavnih encimov trebušne slinavke. Kadar imata pes ali mačka to motnjo, se beljakovine, maščobe in škrobi v njihovih prebavilih ne morejo razgraditi na dovolj majhne delce, da bi jih lahko vsrkala črevesna stena. Večina prehranske vrednosti in sama masa zaužite hrane se torej zadržuje v prebavilih in se neprebavljena izloči z iztrebki. **Brez ustreznega zdravljenja bo torej prizadeta žival kljub velikim količinam zaužite hrane stradala, lahko celo do smrti.**

Foto: Martina Lodičnik

Bolezen se lahko pojavi pri psih in mačkah, je pa pri psih pogostejša. Ocenjeno je, da mora propasti približno 90 odstotkov trebušne slinavke, da opazimo znake bolezni. Vzroki za pojav EPI so različni. Eden pogostejših vzrokov pa je kronično vnetje trebušne slinavke. Pri nekaterih mlajših živalih (ponavadi mlajših od dveh let) se lahko pojavi upadanje števila in delovanja funkcionalnih celic trebušne slinavke. Vzrok za ta pojav ni znan, predvidevajo pa, da je prirojen. EPI se lahko pojavi pri katerikoli živali, je pa pogostejša pri psih večjih pasem, zlasti pri nemških ovčarjih.

Ne glede na vzrok, pa so znaki EPI precej očitni in imajo podoben vzorec. Znaki se lahko pojavijo postopoma skozi daljše obdobje, lahko pa dokaj hitro v obdobju enega ali dveh tednov. Pri obolelih psih se pojavi hitro hujšanje zaradi izgubljanja telesne maščobe in upadanja mišič-

nega tkiva. Zelo se poslabša kakovost kožuha. Ponavadi se pojavi tudi driska, ki je svetlo rumene ali ilovnate barve, konsistence vodenega krompirjevega pireja. V nekaterih primerih so iztrebki tako vodeni, da sploh niso oblikovani. Zelo pogost znak bolezni so tudi precej pogosti vetrovi in na splošno precej glasni zvoki iz prebavil. Iztrebkom je lahko primešana večja ali manjša količina neprebavljene maščobe. Pes z EPI je stalno lačen in bo pojedel toliko hrane, kolikor si jo bo lahko stlačil v želodec. Lahko bo jedel tudi nenavadne stvari, kot so rastline, smeti ali lastne iztrebke. Zunanji videz in vedenje obolelega psa kažeta na hudo sostradanost.

V večini primerov veterinar diagnozo postavi že iz kliničnih znakov in jo le še potrdi z nekaterimi laboratorijskimi preiskavami količine določenih encimov v krvi in iztrebkih.

Na srečo je zdravljenje razmeroma preprosto, žal pa je doživljenjsko. Zdravljenje temelji na nadomeščanju bolnikovih prebavnih encimov z encimi iz drugih virov. Ti so na voljo v obliki tabletk ali praška in vsebujejo visoko koncentracijo prebavnih encimov, ki jih mora pes zaužiti pred ali ob obroku. Odgovor na zdravljenje je ponavadi takojšen in žival se kmalu vrne v normalno stanje. Na srečo precej psov tudi odlično reagira na nekatere tovarniško pripravljene dietne hrane za prebavila, ki so odlično prebavljive. S takšnim zdravljenjem lahko pes živi skoraj povsem normalno življenje in preživi še veliko lepih trenutkov s svojim skrbnikom.